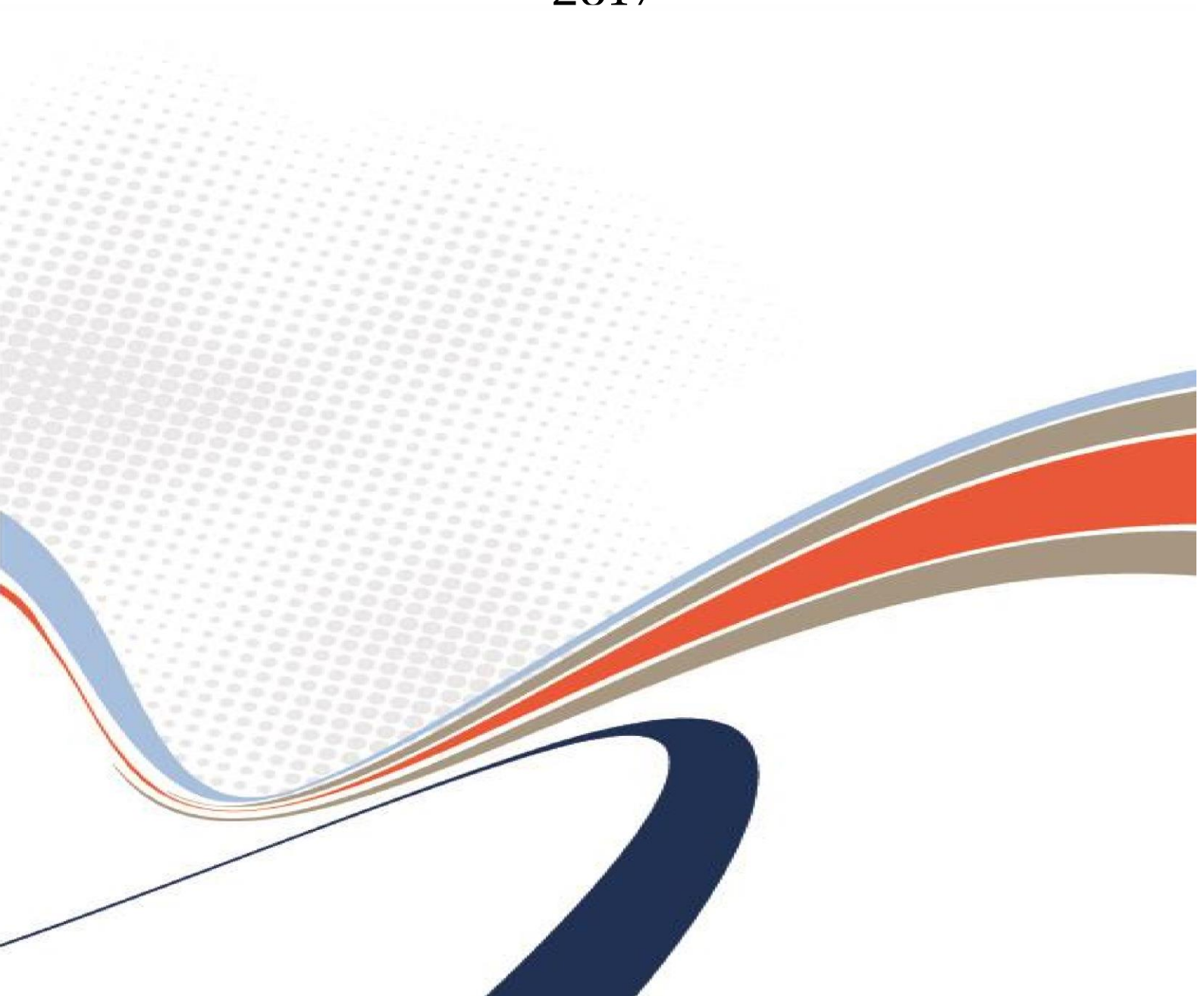

Rapport for tilskudd til Inkludering i idrettslag

2017

Kulturdepartementet
PB. 8030 Dep
0030 Oslo

Deres referanse: 16/6749-
Dato: 15. februar 2018

Rapport for Inkludering i idrettslag 2017

Det vises til brev om tilskudd fra Kulturdepartementet (KUD) til Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) datert 4. januar 2017. NIF ble tildelt 14.500.000 kroner til ordningen Inkludering i idrettslag for 2017. NIF takker for tildelingen.

Mål og målgruppe i ordningen

Flere av de største byene i landet står overfor spesielle utfordringer knyttet til å rekruttere barn og ungdom til idrettslagene. Det overordnede målet med tilskuddsordningen er å inkludere nye grupper inn i lagenes ordinære aktivitetstilbud, gjennom å motvirke økonomiske og kulturelle barrierer som kan være til hinder for å delta i organisert idrettsaktivitet.

Målgruppen er barn og ungdom som står overfor økonomiske og/eller kulturelle barrierer som kan være til hinder for å delta i organisert idrett. Tilskuddet skal benyttes til tiltak rettet mot barn og ungdom (6-19 år) med innvandrerbakgrunn – med særlig vekt på jenter, og mot barn og ungdom fra familier med lav betalingsevne.

Regnskap for 2017 og overføring av midler til 2018

NIF har kanalisert tildelte midler videre til idrettskretser og idrettsråd (de regionale forvaltningsenhetene) i de omsøkte byene/byområdene. Vedlagt denne rapporten følger en oversikt over tildeling til de regionale forvaltningsenhetene, samt en sammenstilling av regnskapet for disse. Herunder vil hver forvaltningsenhets samlede tildeling til de lokale lagene vises. NIF har mottatt regnskap og revisorberetning for alle forvaltningsenhetene, men de legges ikke ved i denne rapporten.

Vedlagt er også revisorattestert regnskap for utgifter NIF sentralt har hatt i ordningen. Regnskapet for NIF sentralt viser ubrukte midler på 114 406 kroner for 2017, mens forvaltningsenhetene rapporterer om ubenyttede midler på 12 055,-.

NIF søker med dette om å overføre ubenyttede midler fra 2017 til 2018. NIF foreslår at ubrukte midler fra både forvaltningsenhetene og til NIF sentralt inngår i tildelingen for 2018 til forvaltningsenhetene, til sammen 126 461 kroner.

Om rapporten

Videre vises en oversikt over bruken av midlene og grad av måloppnåelse på gjennomførte tiltak. Oversikten er basert på svært detaljerte, innkomne rapporter fra idrettskretser og idrettsråd. Disse inneholder blant annet informasjon om antall idrettslag som har fått midler, type tiltak som er støttet, antall i målgruppen som har deltatt i tiltakene, antall dommere, trenere og styremedlemmer med innvandrerbakgrunn i idrettslagene, antall idrettslag som har tilbudt gratisaktiviteter eller har egenandel, type samarbeidsorganisasjoner, suksesskriterier, utfordringer, mm. Forvaltningsenhetene har sendt ut spørreskjemaer til involverte idrettslag for å få svar på spørsmålene. Det må tas med i betraktningen at enkelte forvaltningsenheter har lav svarprosent i undersøkelsene de har foretatt, at det er lokale variasjoner for hvilke tiltak som fungerer, og at utvalgene er små.

Dersom KUD har behov for flere detaljer enn det som kommer fram i denne rapporten, kan dette bes om i den videre dialogen mellom KUD og NIF om ordningen.

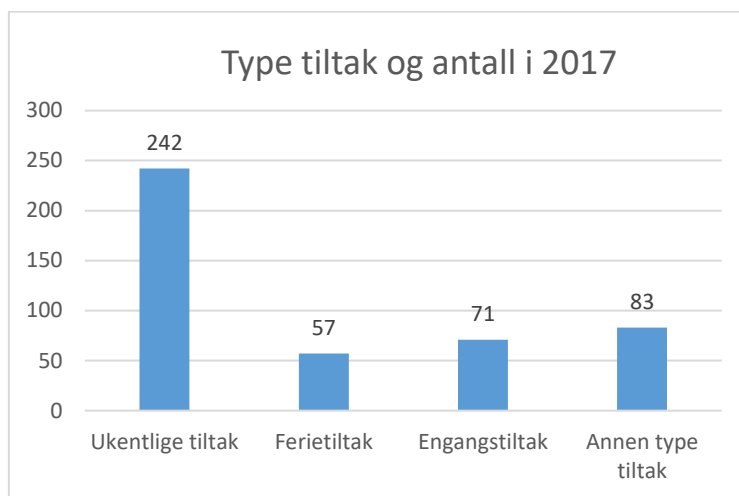
NIFs arbeid

NIF har fått alle forvaltningsenhetene til å benytte en felles rapporteringsmal for 2017 slik at deres beskrivelser kan sammenfattes. NIF har gjennomført to seminarer for involverte parter, hvor rutiner ble gjennomgått og erfaringer med ordningen ble utvekslet. I tillegg hadde NIF et frokostseminar for særforbund hvor godt arbeid med inkludering i idrettslag samt status på området ble presentert. NIF har oppdatert nettsidene om temaet inkludering i idrettslag i løpet av 2017 og har stadig etterspørsel etter brosjyrene «Bli med». NIF benyttet ikke noen midler til å distribuere disse brosjyrene i 2017.

NIF har fortsatt arbeidet med å informere organisasjonen om verktøyet «ALLEMED». NIF har stort fokus på arbeidet for at idrettslag skal gjøre det lettere å inkludere alle barn og unge i fritidsaktiviteter, uavhengig av familiens økonomi.

Oversikt over gjennomførte tiltak, type tiltak og antall lag involvert

Det er gjennomført til sammen 453 tiltak for målgruppen i form av ukentlige tiltak (i idrettslagets ordinære aktivitet på ettermiddagen, gjennom Skolefritidsordningen, eller egne grupper for målgruppen), tiltak som har vart over kortere perioder, som ferietiltak, engangstiltak og andre typer tiltak, som økonomiske støttetiltak til enkeltpersoner. Målgruppen har fått tilbud om å delta i aktiviteter som fotball, trening i sal, svømming, basket, boksing, ishockey, cricket, turn, rugby, bryting, friidrett, badminton, dans, allidrett og åpen hall. Over 40 000 unike deltakere anslås nådd gjennom tiltakene. I tillegg har de fleste idrettsråd og idrettskretser hatt egne tiltak som åpne haller, idrettsdager, klubbeseøk og hatt samlinger for involverte idrettslag.

Figur 1 viser antallet av ulike type tiltak som idrettslagene har gjennomført i 2017.

Totalt har 356 idrettslag blitt tildelt midler for 2017. Dette er en økning på ni idrettslag fra 2016. Idrettslagene har benyttet midlene til blant annet instruksjon, utstyr, leie av lokaler/anlegg, markedsføring og utgifter til enkeltpersoner.

Tiltak rettet mot innvandrerjenter og økonomiske støttetiltak

Innvandrerjenter er målgruppen som er mest utfordrende å få rekruttert til deltakelse i de ulike tiltakene. Idrettslagene rapporterer om en kultur der jentene bes om å prioritere skole og hjemmearbeid, framfor idrett, eller om ikke å trene når gutter er til stede.

Det som ser ut til at en suksessfaktor for å nå denne målgruppen er å tilby aktiviteter i små grupper, at jenter er i flertall i forhold til gutter og at det er fokus på det sosiale. Det bør være kvinnelige trenere/instruktører og andre forbilder i idrettslaget og de bør fritt kunne velge klesplagg. Jentene har også større sannsynlighet for å komme med der de blir dratt med av en venninne eller rekruttert av eldre rollemodeller. «Jungeltelegrafene» har større effekt enn plakater og flyers når det gjelder å få jentene til å bli med.

Idrettsskoler, lavterskelversjoner av idrettslagenes ordinære aktiviteter eller kurs i en gitt periode fungerer godt overfor denne gruppen. For eksempel har svømming med fritt valg av klesplagg og kvinnelige instruktører, riding og klatring, god deltakelse.

De aller fleste tiltakene som idrettslagene har gjennomført har vært gratis for deltakerne. Kun unntaksvis har det vært en liten egenandel. Flere idrettslag har også brukt tilskuddet til å dekke egenandeler til barn og ungdom i familier med vedvarende lav inntekt, som har gått til f. eks å dekke treningsavgift, utgifter til utstyr eller deltakelse på cuper. Slik støtte har fått mer oppmerksomhet i det siste og blir mer og mer etterspurt. Noen idrettslag har opprettet fond der idrettslagets medlemmer kan søke om støtte til å få dekket sine utgifter. Idrettslagene oppgir at

mange barn kan fortsette å drive idrett som ordinære medlemmer etter at de har fått redusert utgiftene.

Inkludering i idrettslag i de fem nye byene, Skien, Porsgrunn, Larvik, Sandefjord og Sandnes

KUD godkjente innlemmingen av idrettsrådene Sandefjord, Larvik, Porsgrunn, Skien og Sandnes i 2016. Det er idrettskretsene i de respektive fylkene som er forvaltningsansvarlige ovenfor NIF.

Tildelingen av midler til Sandes idrettsråd har blitt gjort via Rogaland idrettskrets. Sandnes idrettsråd har igjen fordelt midlene til fem idrettslag i kommunen. Ett av idrettslagene søker om å overføre midlene til 2018, da de trenger mer tid på å etablere tiltaket. Dette blir fulgt opp av Rogaland idrettskrets. Idrettslagene har oppgitt nokså lite informasjon og har nokså dårlig måloppnåelse. De har hatt utfordringer med å nå ut med informasjon til målgruppen, og har hatt færre deltakere enn forventet. Idrettslagene har likevel gjennomført flere aktiviteter og har gjort seg noen erfaringer om hva som fungerer og hva de skulle sett ha fungert bedre. Noen har sett at samarbeid med kommunen eller andre parter har fungert bra og at deltakerne er fornøyde med den sosiale delen.

Telemark idrettskrets har tildelt midler til fire idrettslag i Skien og Porsgrunn kommuner, i samråd med respektive idrettsråd. Her rapporterer idrettslagene om god måloppnåelse ved at de har nokså godt oppmøte av målgruppene og har fått noen flere medlemmer. Idrettslagene har hatt et godt samarbeid med skoler, kommuner, andre organisasjoner, og de har hatt ordninger med transport for deltakere. Idrettslagene regner med at både deltakelse og medlemsrekrutteringen vil bli bedre med tiden. Idrettskretsen skulle gjerne hatt flere søknader fra idrettslag, men vurderer arbeidet til en meget god start.

Vestfold idrettskrets har tildelt midler til Sandefjord og Larvik idrettsråd som igjen har tildelt midler til 16 idrettslag. Rapporteringen er svært mangelfull, men Sandefjord idrettsråd kan vise til god deltakelse i aktivitetstilbudene som er opprettet, samt at mange av idrettslagene har støttet deltakere med lav betalingsevne. Idrettslagene i Larvik oppgir ikke grad av måloppnåelse, men har blant annet opprettet gratis aktivitetstilbud, transport-tiltak og en aktivitetsfadder som introduserer målgruppen til idrettslagets aktiviteter. Idrettsrådet har tett samarbeid med Larvik kommune.

NIF har forståelse for at det tar tid for idrettslag tuftet på frivillig innsats å innføre nye tiltak og innarbeide gode rutiner, og mener det er sannsynlig at tiltakene vil bli mer besøkt på sikt. NIF vil i samråd med forvaltningsenhetene følge opp arbeidet i disse byene tettere slik at de kan oppnå bedre, og rapportere bedre på, måloppnåelse.

Hvilken grad målgruppene nås gjennom de tiltakene som gjennomføres

De aller fleste idrettslagene rapporterer om høy måloppnåelse når det gjelder å nå målgruppene i tiltakene.

Det viser seg at det er barn mellom 6 og 13 år som idrettslagene i størst grad klarer å nå frem til. Deretter er det gutter 14 til 19 år som har høyest måloppnåelse. Barn og ungdom i familier med vedvarende lavinntekt er det også høy måloppnåelse på. Det er mest utfordrende å rekruttere ungdomsjenter. Det er sprikende måloppnåelse for foreldre med innvandrerbakgrunn. Noen har svært god kontakt med foreldrene, mens andre ikke har lykket med dette.

Om tiltakene på sikt virker rekrutterende og medfører medlemsøkning i de involverte lagene

Idrettskretser og idrettsråd melder om at de aller fleste idrettslag har fått flere medlemmer fra målgruppen, at ordningen er avgjørende for å kunne rekruttere flere inn i idretten og at tiltakene virker rekrutterende på sikt. Nøyaktig antallet som er innmeldt som medlemmer fra målgruppen er utfordrende å måle.

Enkelttiltak har ofte god deltakelse blant barn, mens ukentlige tilbud er den type aktivitet som har mest betydning for rekrutteringen på sikt. Idrettslag som organiserer engangstiltak og ferietiltak bør således ha en plan for å rekruttere til ukentlig deltakelse.

En viktig suksessfaktor for videre deltakelse og medlemskap for deltakerne er at idrettslag kan yte økonomisk bistand til medlems- og treningsavgift, turneringer og utstyr.

Hvilke tiltak og virkemidler som fungerer overfor målgruppene

Det ser ut til at følgende tiltak og virkemidler bidrar til god måloppnåelse:

Om aktivitetene:

- Åpen hall, aktivitetsdag, aktivitet i SFO og ukentlig aktivitet i forskjellige idretter har god deltakelse. Ukentlige tiltak fører til rekruttering på sikt.
- Å tilby en aktivitet som er godt kjent for målgruppen.
- Å ha dugnader der foreldrene kan ta med mat fra eget hjemland/bidra på egen måte.
- Å ha trenere, instruktører, dommere og andre forbilder med innvandrerbakgrunn. Særlig viktig med ungdommer og kvinner som forbilder.
- Engasjerte og dyktige trenere/instruktører som har lyst til å gjøre en innsats for lokalmiljøet.
- At aktivitetene ikke har høye krav til utstyr og at deltakerne kan låne nødvendig utstyr.
- At aktivitetene foregår i lokalmiljøet slik at deltakerne har kort reisevei. Eller tilby transport.

- Ha egen aktivitet for voksne ved siden av barnas trening.
- Gjøre små individuelle tilretteleggingstiltak for den enkelte.

Om samarbeid og informasjon:

- Å ha tiltak i forbindelse med og gi informasjon via skoler/FAU.
- Å samarbeide om informasjon med kommunen/ bydelene, (f. eks kulturkontor), politi, NAV, uteteam.
- Å engasjere innvandrere/foreldre. Ha direkte kommunikasjon med dem.
- Å ha egne rekrutteringskampanjer og informasjon på nettsidene og i sosiale medier om tiltakene og mulighet for økonomisk støtte.
- Å oversette informasjon på forskjellige språk.
- At idrettslaget har fått god støtte fra idrettsrådet/idrettskretsen og deltakelse på inkluderingsseminar.
- Å ha tiltak i forbindelse med eller samarbeide med introduksjonsprogrammet i kommunen.

Om økonomi:

- Ha gratis eller lav egenandel for målgruppen.
- Å ha midler tilgjengelig for å støtte enkeltbarn med utgifter som medlemsavgift, treningsavgift og utstyr, gjerne organisert gjennom et fond.
- At det ikke er krav til innmelding for å prøve aktivitetene.

Om forankring og forutsigbarhet:

- At styret og hele klubben er involvert i tiltakene og har de rette holdningene.
- Ha god forankring over år og faste kontaktpersoner over tid.
- Tiltak som har vært iverksatt over flere år.
- Ha en inkluderingsansvarlig i idrettslaget.

Dette er tiltak og virkemidler som NIF og forvaltningsenhetene bør anbefale idrettslag i det videre arbeidet.

Enkelte tiltak er gjennomført i mindre skala, og kan ha hatt en positiv effekt og har fungert godt der de er innført. Men tiltakene er kanskje ikke realistiske for alle å gjennomføre for alle idrettslag grunnet prioritering av ressurser.

- Bruk av heftet «Bli med». (Heftet er ettspurt og brukt av forvaltningsenhetene, men idrettslag bruker disse i liten grad.)
- Bruk av verktøyet «ALLEMED».
- Bruk av frivillig.no som rekrutteringskanal.
- Å ha egne temakvelder om inkludering.

- Å samarbeide med innvandrersorganisasjoner, kirker og moskeer.

NIF og forvaltningsenhetene bør derfor vurdere om dette er tiltak som kun bør anbefales til idrettslag som har ressurser til det. Dette er hovedsakelig tiltak som er initiert sentralt med den hensikt å hjelpe idrettslagene med rekrutteringen, involveringen og forankringen. At det er lite brukt kan enten tyde på at tiltakene ikke har eksistert i tilstrekkelig tid slik at de er godt nok kjent ennå. Det kan også tyde på at arbeidet med målgruppen heller må tilpasses lokalt, hvor dialog og samarbeid mellom lokale aktører er det viktigste. NIF har respekt for at lokalledene vet best hvilke tiltak som fungerer og hvilke kontakter som bør opprettes for å nå målgruppen.

Det er viktig at målgruppen blir inkludert i idrettslagenes ordinære aktiviteter og at tiltakene som organiseres er åpne for alle og med lav kostnad, slik at alle, uavhengig av betalingsevne eller bakgrunn kan delta.

Utfordringer

Det er selvsagt mange utfordringer for å få rekruttere og ivareta en målgruppe der kultur og økonomi er en barriere i utgangspunktet. Blant annet er følgende punkter rapportert om fra forvaltningsenhetene:

- Å nå ut med informasjon til målgruppen.
- Kommunikasjon med og involvering av foreldre på grunn av språk, tilgjengelighet og tid.
- Kulturelle forskjeller som bekledning, oppmøtetid, dugnadsinnsats, interesser og holdninger.
- Deltakerne har mangel på økonomi og utstyr for videre deltakelse i idrettslagene. De kan til dels være belastende for idrettslaget.
- Å ha nok menneskelige ressurser i idrettslagene.
- Å ikke ha midler til administrasjon og lønn i idrettslagene.
- Ha forutsigbarhet og kontinuitet i tildelte midler.

Sitat fra et idrettsråd:

«Idrettsrådet tror ikke vi når alle de som har betalingsutfordringer. Økonomi er et skambelagt tema og mange unngår nok å begynne med idrett dersom man tror at man ikke skal kunne betale for seg. Fortsatt er det en del idrettslag som stikker dette temaet under teppet i frykt for at det skal komme en bølge av medlemmer som ikke betaler for seg.»

Avrunding og videre arbeid

De fleste idrettslag er fornøyde med egen innsats og rapporterer om god måloppnåelse. De når ut til mange i målgruppen, de har fått flere med innvandrerbakgrunn og lav betalingsevne i klubben, fått bedre intern forståelse for arbeidet og økt forankring i eget idrettslag. De føler også at de har bedre omdømme i lokalmiljøet. Alle idrettslag når målgruppen, men det må et kontinuerlig arbeid til for

å ivareta og rekruttere nye deltakere. De understreker behovet for økonomisk bistand og oppfølging fra overordnede ledd for å lykkes med dette arbeidet.

NIF har i de siste årene hatt god dialog og samarbeid med Bufdir rundt arbeidet og oppfølgingen av Fritidserklæringen og tilskuddsordningen som Bufdir forvalter; Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom. Dette samarbeidet blir svært viktig i tiden fremover, nettopp for å sikre at idrettslagene kan ivareta og rekruttere barn og unge som kommer fra familier som sliter med å betale for barnas idrettsdeltagelse. NIF mener at det er viktig med små summer lokalt som kan dekke f. eks. treningsavgifter for enkeltbarn, og at hver kommune bør ha en kontaktperson/knutepunktfunksjon som idrettslaget eller treneren kan ta kontakt med dersom intern omfordeling i idrettslaget ikke strekker til.

NIF har hatt omorganisering med nedbemanning høsten 2017, men vil fortsatt ivareta og utvikle ordningen under virksomhetsområdet Breddeidrett. NIF kommer til å fortsette med å utfordre forvaltningsenhetene på å stimulere de idrettslagene og tiltakene som fungerer best for å få målgruppen inkludert i idrettslag. NIF vil organisere møteplasser og ha kontinuerlig dialog med involverte idrettskretser og idrettsråd for å få høyest mulig måloppnåelse, og for å kunne dokumentere den. Suksesskriterier vil bli delt, nettsiden skal bli oppdatert, rapporteringskrav må justeres og felles elektronisk søknads- og rapporteringssystem må vurderes. Idrettslag vil også i 2018 skape god aktivitet for målgruppen.

NIF er takknemlig for støtten KUD gir til Inkludering i idrettslag og imøteser en fortsatt god dialog i det videre arbeidet.

Med vennlig hilsen

Anja Rynning Veum
Breddeidrettssjef

Line Hurrød
Forvaltningsrådgiver

Vedlegg:

- Regnskapsrapport for NIF sentralt og fordeling til idrettskretser og idrettsråd
- Regional regnskapsrapport
- Revisjonsberetning